

Hyte-kerroin osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä

Integraatiovaliokunta 30.10.2025

20.10.2025

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Mihin pyritään?

- Luodaan perusta työ- ja toimintakyvylle
- Kavennetaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja
- Edistetään ja ylläpidetään hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta
- Vahvistetaan mielenterveyttä ja ehkäistään päihdehaittoja
- Ehkäistään sairauksia, tapaturmia, väkivaltaa, syrjäytymistä ja osattomuutta

Työn kohdistuminen

Yksilö

Yhteisöt

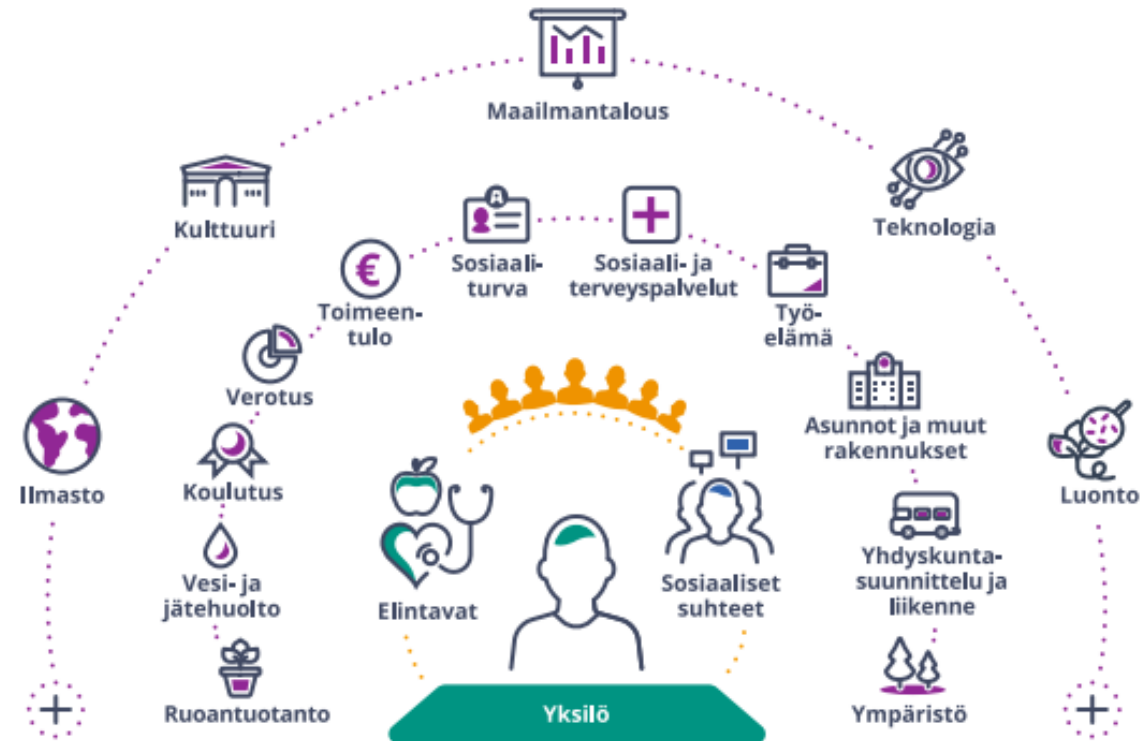
Väestö

Elinympäristöt

Miten?

- Vaikutetaan kaikilla hallinnonaloilla terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen sekä niiden taustatekijöihin
- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä
- Kohdennetaan voimavarat suunnitelmallisesti

(Lähde: Mukailleen Dahlgren & Whitehead 1991)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueen palveluissa

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuu monelta osin toisaalla kuin sosiaali- ja terveys- tai palo- ja pelastuspalveluissa. Silti jokainen näiden palveluiden ammattilainen tekee omassa työssään asiakkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toimia.
- Ammattilaisen tulisikin huomioida asiakkaansa hyvinvoinnin vahvistaminen tai terveyden edistäminen jokaisessa kohtaamisessa.

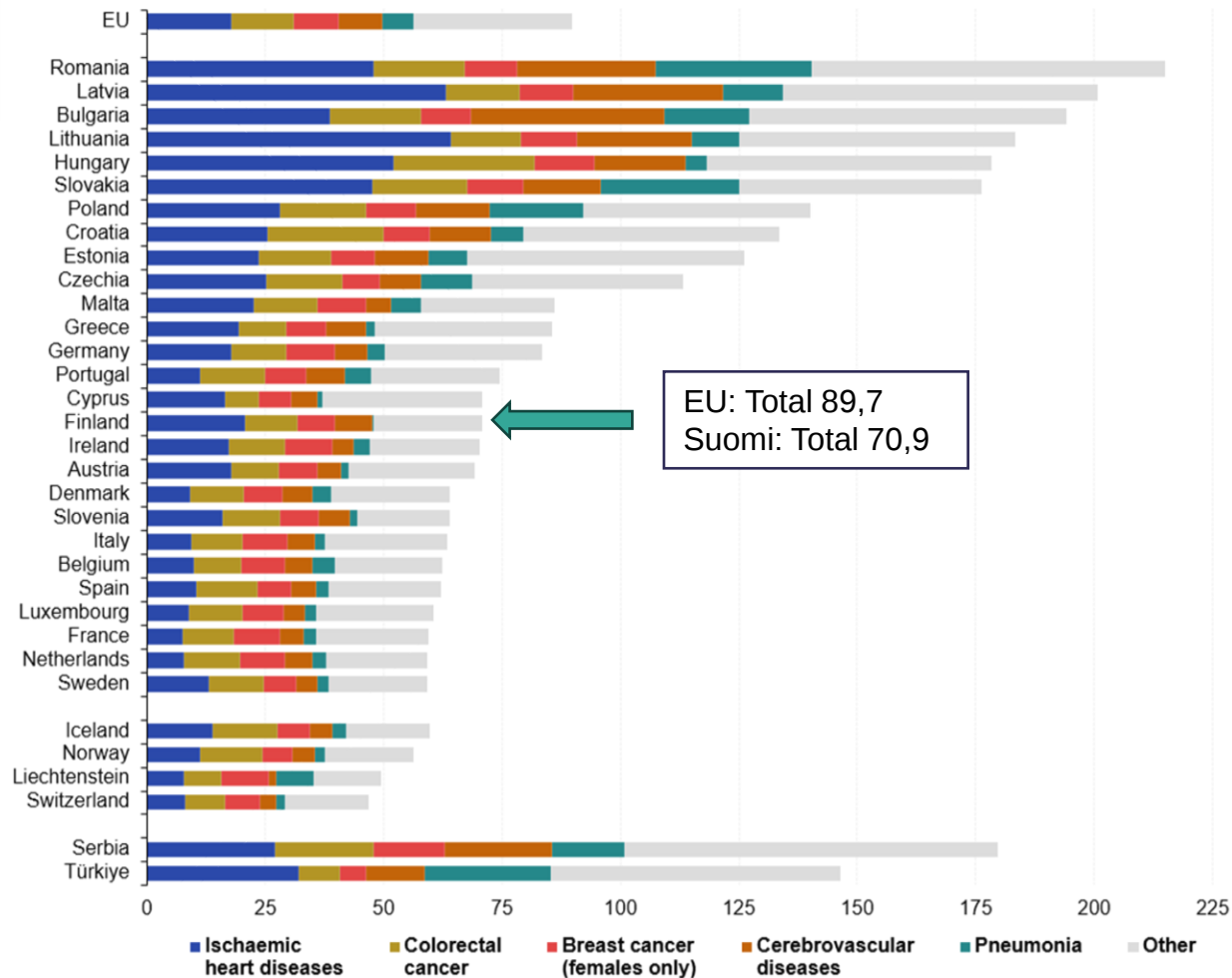
Sosiaali- ja terveystalveluiden sekä palo- ja pelastuspalveluiden tehtävänä on sairauksien hoitamisen ja palvelujen järjestämisen lisäksi myös asiakkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ongelmien syntymisen ehkäiseminen, jotta asiakkaat voisivat elää mahdollisimman hyvää ja toimintakykyistä elämää.

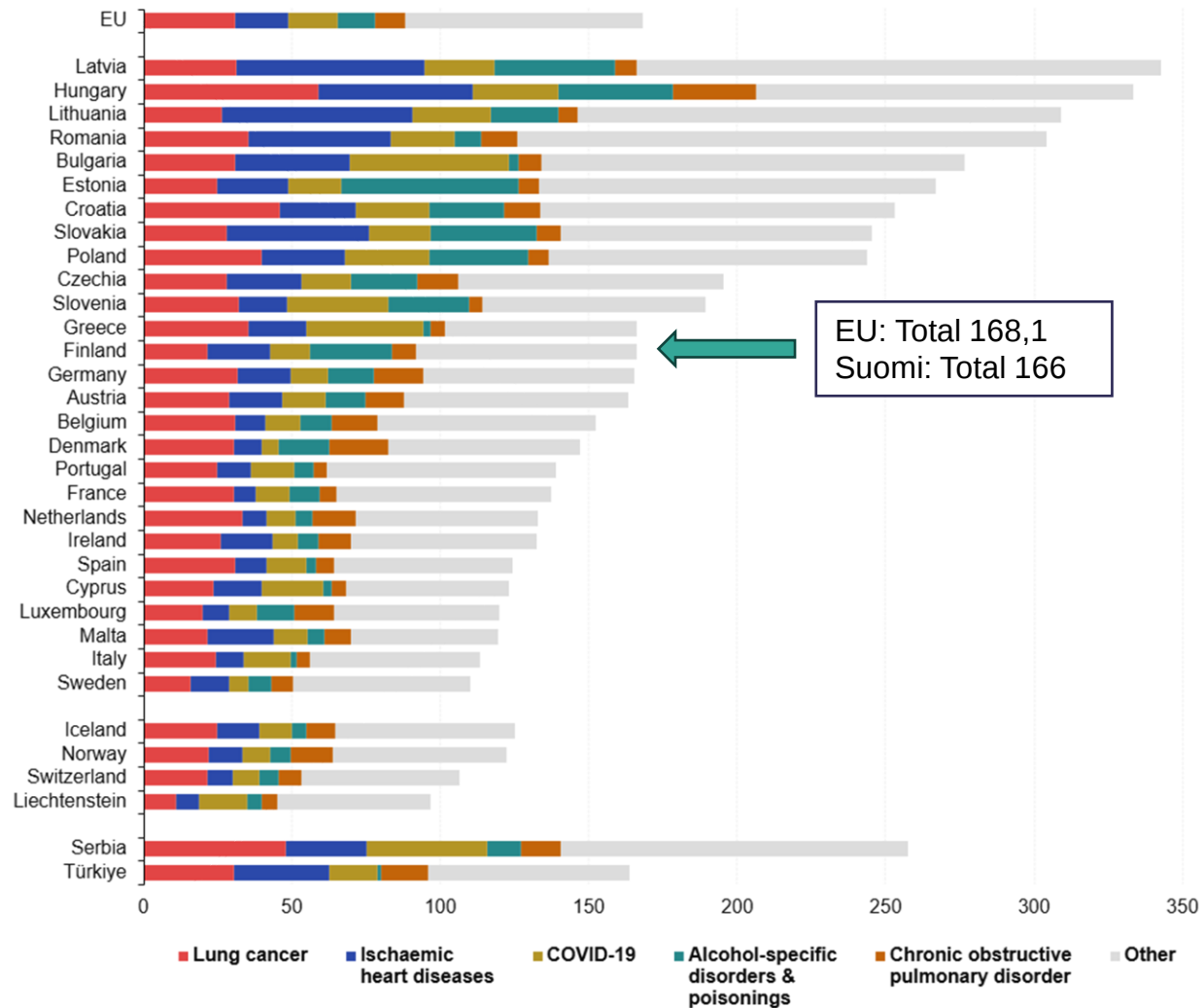
**Hyvinvointialueen tehtävät
hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisessä**

Osaamme hoitaa paremmin kuin ehkäistä

Standardised death rates for the top 5 treatable diseases/conditions, people aged less than 75 years, 2022
(per 100 000 inhabitants)

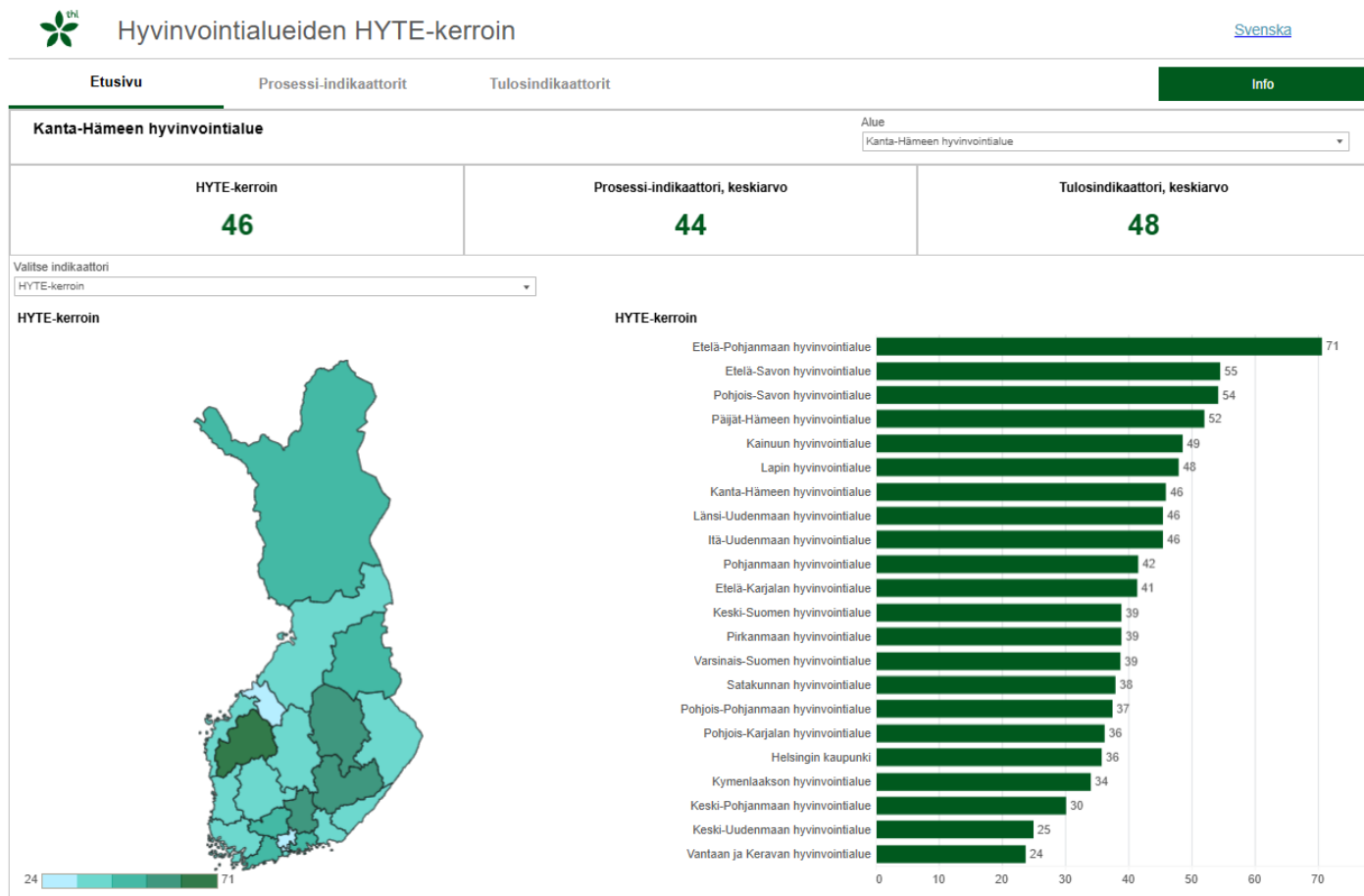

Standardised death rates for the top 5 preventable diseases/conditions, people aged less than 75 years, 2022
(per 100 000 inhabitants)

Lähde: [Preventable and treatable mortality statistics - Statistics Explained - Eurostat](#)

Hyvinvointialueiden HYTE-kertoimen aineistojen poimintapäivät ja aineiston jäädytys

Tietojen laskentapäivämäärä 1.9.2025

Terveystieteiden tutkimuskeskus

- THL toimittaa hyvinvointialueiden rahoituksen laskennassa käytettävät HYTE-kertoimet vuosittain syyskuussa valtiovarainministeriölle hyvinvointialueiden rahoituslaskelmia varten. **HYTE-kertoimen laskennassa käytettävä tietopohja jäädytetään vuodesta 2025 alkaen vuosittain elokuun viimeinen päivä.**
- Kertoimien **ennakkotiedot** toimitetaan ja julkaistaan vuosittain **maaliskuussa** ja julkaistaan THL:n erillisessä HYTE-kerroinraportissa. Lisäksi **kesäkuun alussa** tehdään laskenta, joka julkaistaan THL:n HYTE-kerroinraportissa ([Workbook: hva hyte](#)).

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin muodostuu kahdenlaisista indikaattoreista

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

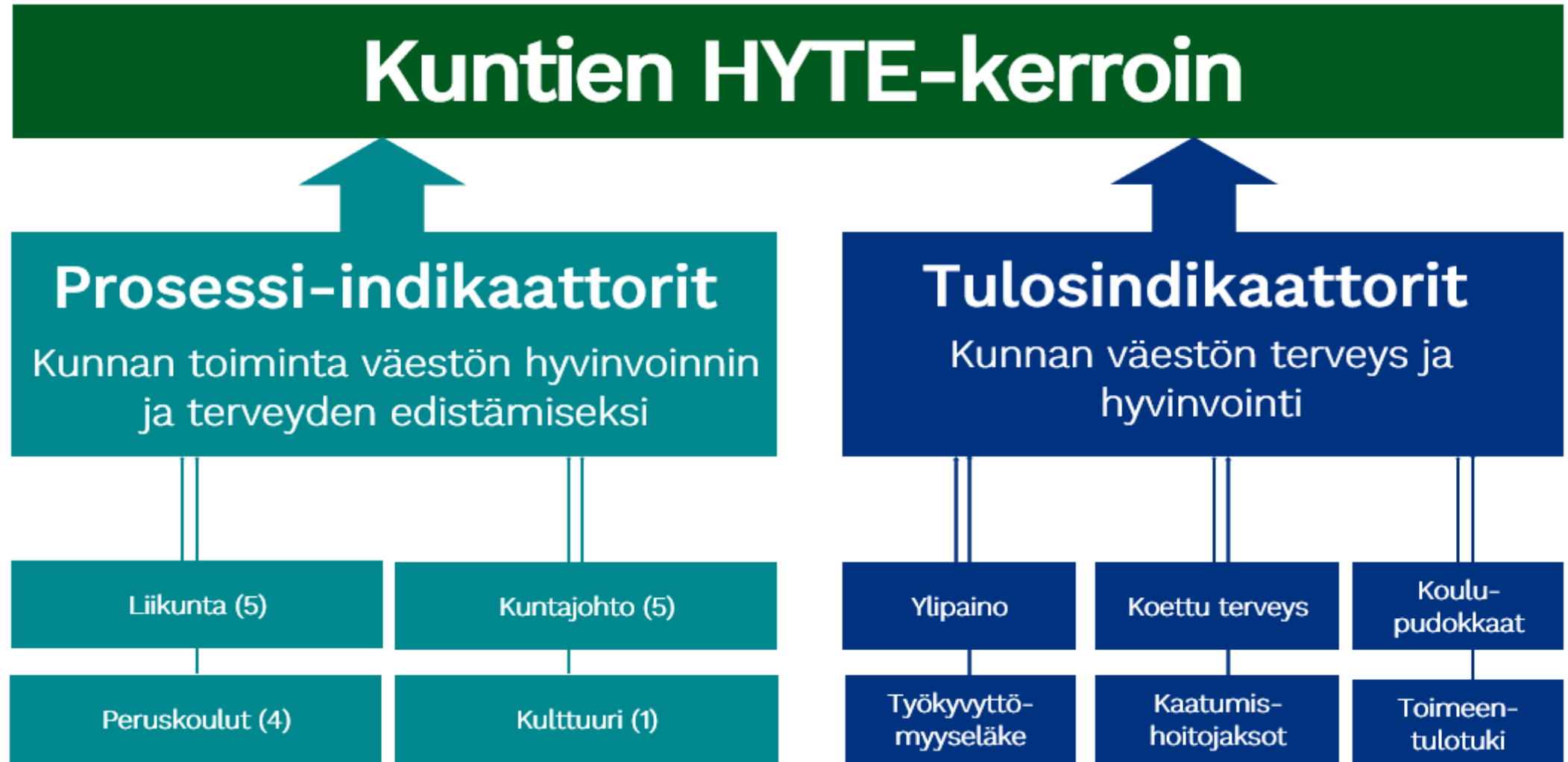
Prosessi-indikaattorit

- 1) Lastenneuvolan terveystarkastuksista poisjääneiden tuentarve
- 2) Kouluterveydenhuollon terveystarkastuksista poisjääneiden tuen tarve
- 3) Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville
- 4) MPR-rokotuskattavuus
- 5) Alkoholinkäytön mini-interventio
- 6) Työttömien terveystarkastukset

Tulosindikaattorit

- 1) Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitojaksot
- 2) Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla
- 3) NEET-nuoret
- 4) Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat
- 5) Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat

Kuntien HYTE-kerroin muodostuu kahdenlaisista indikaattoreista

Tulosindikaattoreissa palkitaan oikean suuntaisesta muutoksesta – voidaan saada aikaan vain yhteistyössä

Hyvinvointialueen tulosindikaattorit:

- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä
- Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat
- Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat 18–24-vuotiaat, prosenttia ikäluokasta
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, prosenttia ikäluokasta
- Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat (pois lukien elimelliset aivo-oireyhtymät ja älyllinen kehitysvammaisuus), prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä

Kuntien tulosindikaattorit:

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17—24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä
- Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista
- Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista

HYTE –kerroin HVA rahoituksessa 2026*

Hyvinvointialue	Asukasluku 2024	Prosessi- ind ka	Tulosind. Ka	Ind. ka	hyte- kerroin	HYTE rahoitus	Osuus HYTE
Etelä-Pohjanmaa	189 929	30,07	41,58	35,82	1,73	23 333 388,74	5,9 %
Etelä-Savo	129 376	28,67	18,79	23,73	1,34	12 266 029,10	3,1 %
Pohjois-Savo	248 815	36,82	54,28	45,55	1,33	23 449 044,02	5,9 %
Päijät-Häme	204 635	26,59	64,50	45,54	1,27	18 483 222,60	4,6 %
Kainuu	69 639	16,32	33,78	25,05	1,19	5 877 432,29	1,5 %
Lappi	176 151	34,11	43,57	38,84	1,17	14 677 794,79	3,7 %
Kanta-Häme	169 455	19,83	56,07	37,95	1,13	13 545 184,38	3,4 %
Länsi-Uusimaa	502 067	43,80	48,22	46,01	1,12	39 727 146,16	10,0 %
Itä-Uusimaa	99 415	33,09	44,76	38,92	1,12	7 865 505,28	2,0 %
Pohjanmaa	178 749	44,52	59,47	51,99	1,02	12 911 360,72	3,2 %
Etelä-Karjala	125 083	38,49	29,54	34,02	1,01	8 987 539,33	2,3 %
Keski-Suomi	274 112	38,19	44,53	41,36	0,95	18 565 728,15	4,7 %
Pirkanmaa	545 406	50,75	58,40	54,58	0,95	36 879 497,02	9,3 %
Varsinais-Suomi	494 819	26,14	82,36	54,25	0,95	33 387 839,83	8,4 %
Satakunta	211 261	28,30	44,29	36,29	0,93	13 927 895,77	3,5 %
Pohjois-Pohjanmaa	418 331	27,64	50,34	38,99	0,92	27 223 307,95	6,8 %
Pohjois-Karjala	162 091	84,64	56,80	70,72	0,89	10 219 803,97	2,6 %
Helsinki	684 018	12,96	70,20	41,58	0,88	42 565 259,73	10,7 %
Kymenlaakso	157 442	17,49	42,85	30,17	0,83	9 304 373,47	2,3 %
Keski-Pohjanmaa	67 723	15,78	59,14	37,46	0,74	3 549 413,02	0,9 %
Keski-Uusimaa	207 070	35,01	62,16	48,58	0,61	9 010 443,66	2,3 %
Vantaa ja Kerava	289 730	15,74	80,19	47,97	0,58	11 944 849,84	3,0 %
						397 702 059,82	1,00

- Jos Kanta-Hämeen HYTE kerroin olisi samalla tasolla kuin parhaan 4 keskiarvo (1,42) toisi HYTE –kerroin 4 miljoonaa euroa lisärahoitusta
- Jos putoaisi huonoimman neljänneksen keskiarvoon (0,7) leikkaisi HVA rahoitus 5 miljoonaa euroa

HYTE työllä ja tuloksilla on merkitystä !!!!

Kaikki tulevat parantamaan tuloksia, joten suhteellisella asemalla on iso merkitys !!

Mitä tarvitaan HYTE-kertoimen hyvän tuloksen edistämiseksi?

- Vahvaa rakenteiden, toimintatapojen ja muutosten johtamista
 - Tukea siihen, että HYTE-kertoimen indikaattoreihin liittyvät toiminnot on tunnistettu palveluprosesseissa (mitä toiminnallisia prosesseja ja kirjaamista indikaattori edellyttää) ja että niitä kehitetään systemaattisiksi
 - Yhteistyötä kuntien kanssa: koordinoitu, laaja-alainen, ja systemaattinen yhdessä työskentely
- Tiedolla johtamista
 - HYTE-kirjaamisohjeiden valmistelu ja jalkauttaminen palveluihin.
 - Tietojärjestelmien kehittämistä kirjaamisen tueksi.
 - HYTE-kerroin kirjaamisen seurannan vahvistaminen ja kannustaminen, tarvittaessa nopea puuttuminen mikäli esim. teknisiä ongelmia tietojen siirtymisessä
 - Tietoportaalin tuottaman tiedon kehittäminen ja sen käytössä tarvittava tuki
- Osaamisen vahvistamista HYTE-kerrointyössä (mukaan henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelmaan)
- Tehokasta viestintää
- Sinnikkyyttä ja sitoutumista – katseet kohti tavoitetasoa

Pari esimerkkiä indikaattorityön monialaisuudesta

Prosessi-indikaattori: Elintapaneuvonnan toteutuminen T2D-riskissä oleville

- **Mihin mm. liittyy?** Diabetes, raskausdiabetes, ravitsemusneuvonta, liikuntaneuvonta, elintapaohjaus, toimenpidekoodit, diagnoosi, oirekoodi, tunnistaminen, kirjaaminen, Avohilmo, Hilmo, hyte-palveluohjaus
- **Miten edistetään?** Mm. varmistetaan riskitestin systemaattinen käyttö, vaikuttavan elintapaohjauksen toteutuminen perustasolla ja erikoissairaanhoidossa, seurataan liikuntalähetteiden toteutumista, edistetään yhdenmukaista kirjaamista

Tulosindikaattori: Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat

- **Mihin mm. liittyy?** Ammatillinen kuntoutus, työllistymissuunnitelmat, sosiaalinen kuntoutus, työkyvyn kartoitus, monialaiset kuntoutussuunnitelmat, TE-toimiston palvelut, oppilas- ja opiskeluhuoltopalvelut, pitkittynyt vaikeatasoinen masennus, vaikeat neuropsykiatriset ongelmat, psykoosi, vaikea ahdistushäiriö, monidiagnoosit, sairauspäiväraha, kipu, rakenteellinen sosiaalityö
- **Miten edistetään?** Mm. pitkäjänteisellä mielenhyvinvointia ja mielenterveyttä edistävällä työllä kaikilla hva:n toimialoilla ja kunnissa.

Kiitos!

